ԳԻՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԻ

Տարեկան գինն. Պօլսոյ համար 180 ղ.
» Գաւառաց » 10 ՄՋԻՏ
Վեցամսեայ ի Պօլսոյ » 90 ղ.
» Գաւառաց » 5 ՄՋԻՏ
[illegible]

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Դուրս գացած լրագրաց համար խմբագրութիւն պատասխանատու չէ։
[illegible]
Ձեռագիր կամ գրուածներ չեն դարձուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

[illegible]

[illegible]

Ահա ասիկ [illegible] [illegible]

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պարիզ 28 դեկտ.

[illegible]

Փարիզ 29 դեկտ.

[illegible]

Վերսայլ 29 դեկտ.

[illegible]

Վիեննա 30 դեկտ.

[illegible]

[illegible]

Փարիզ 29 դեկտ.

[illegible]

Փարիզ 30 դեկտ.

[illegible]

Լոնտրա 29 դեկտ.

[illegible] Աշինթի [illegible]

Մատրիտ 29 դեկտ.

[illegible]

Փարիզ 30 դեկտ.

[illegible]

Նիւ Եորք 29 դեկտ.

[illegible]

Պերլին 30 դեկտ.

[illegible]

Բեգրաթի 30 դեկտ.

[illegible]

Փրանքֆօրդի 30 դեկտ.

[illegible]

ՎԱՃԱՌ

[illegible]

Լոնտրա 30 դեկտ.

Օսմ. փոխ. 45 15/16
փոխ. 1865 64 1/2
» 1869 53 3/4
» 1871 58
» 1873 75
Ոսկի փոխ. 92 1/16

Աղեքսանդրիա 29 դեկտ.

Բամպակ Միտըլին—Օրլէան 8—3/8
Վաճառած 12000 հակ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանը Պետական խորհրդոյ անդամ Գ. Օտեան էֆէնտիին Բ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց։

Յունաց Պատրիարքարանը Բ. Դրան հրամանաւ Քանաքեռի մետրապոլիտը Կ. Պոլիս կանչեց։

Իւսկիւտարու մէջ Հանրակառաց ընկերութեան ձիանոցին, ընկերութիւնն իր ամեն պատրաստութիւնները բրած ըլլալով, թէև վառը՝ օգնութեան ընել սպասած էր, բայց յաջողած նորոգուել, Բ. Դրան սրախօսը զօրութեամբ աւար մնացեր է։

Միլլաւբաչարքէն Բեւէսեան գեւղին ինքնաթէիլ զօրանոցեան այսօր կը մեկնի Միլլաւբաչարքէն իւր ընտանեաց հետ Նեվ-եստրի երթալու համար, ուր Մարիամ մեծ Դքսուհւոյն հօրաննոյ ներկայ պիտի գտնուի։

Վսեմ. Արբանեամ այէլին Մայրաքաղաքս վերադարձած ըլլալուն լուրը, զոր անցեալ օրագիրներնիս իբրև վերջին աւետիս հրատարակած էինք, սխալ է։

Ն. Վսեմութիւնը դեռ եկած չէ, բայց քանի մ՚օրէն պիտի դառնայ։

ՊՈՐՍԱՐԱՆ

Կոյսերական կառավարութեան ընկերք փոփոխութիւնք կնքուեցան. Նոր յաջողութեան արդիւնք եղող պաշտօնութիւնները գրեթէ բոլորին վերցան և կը յուսացուի որ կառավարութիւնը ծանր վճարումներ ընելու վրայ ըլլալով, այս անգամ՝ անմիջապէս հօգանէն տուաւորակուած պարտաւորներն ընդունելու պիտի փափաքի, և նոր փոփոխութիւնն այսօր վաղը կատարեալ իրողութիւն պիտի ըլլայ։

Երբ մինչ պաշտօնեայն անցեալ օր Պօրսայի կանոնադրութիւնը խախտելով՝ յանձնաժողովին անդամներն իր քովէն հանեց, և անոնց ներկայութեան կառավարութեան կողմէ Պօրսայի տնօրէն կարգուած Աղէքսանտր էֆ., և ծանօթ թէ նոր կանոնադրութիւն յառաջիկայ Լէօփ-տապտէն սկսեալ գործադրելի պիտի ըլլայ։

Պօրսայի Յանձնաժողովոյն ընտրութիւններն երեքշաբթի կատարուեցան։

Քօնսօլիտէններն երեքշաբթի 52, 15 կիսամէ եւն., երէկ մինչև 52, 30 եղան։ Իւսմիլիէի Նըլհամթ-ուրնաց պարտատոմսերն ալ երեքշաբթի 114 ֆրանքի իյած էին, երէկ 117 ֆրանքի եղան։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Լիվերպուլ 18 դեկտ.

Հիւսիսային վրայ բամբակը չատ շուկայի, բայց գիները հաստատուն են։ Նոր հասած բամպակներն ամբողջ արժեան կոպտագէն Ս. յորդական փոխադրութեան են 12,000 պակաս։

Օրլէանի բամբակ 8 3/4 - Նորփոլքի 10 1/2 - Նորլէանի 7 1/8։ Ծախուած բամբակ 468,400 պակաս։ Պաշեց բամբակ 318,000 պակաս։

Լոնտրա 18 դեկտ.

Շաքար. Հրապարակի ծախուած շաքարներն այսօր 1052 տակառ էին։ Հաւանական չաքար 27,29 շիլին։ Միւսուարը հաստատ կերևցաւ։

Խաւիար. այսօրուան հրապարակին փակառումները երկրորդ կարգի փաճառ անցնեց մէջ ամեն ուշացոյն։ Գինիքներն երէկուան բարձր գիները ամբողջ վեր չելան։ Սեպտ. չաքար 118—122 շիլին։ Արևելեան Հնդկաստանի 116 շիլին։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԵՂԱՆԱԿ ՕԴՈՅ

19 դեկտ.	ջերմաչափի երեկոյ	53,17
20 »	հիւղաչափի առաւօտ	
	բարձրութ.	—
	հով	—

Կ. Պոլիս 19 դեկտ.		
Օսմանեան մէճիտիէի քանի՝ Անգ. լիր.		8 14
» փոխառութեան »		4.25
Կ. Պոլսոյ Պանքային »		8
Փրէմ ժէնէրալ »	Օսմ.	10 16
Փրէմ Ցօթէլա—Թիւրք »		3
Երկաթուղւոյ հին	Ֆր.	115
» նոր		55
Փոխ. 1863	»	342
» 1865	» »	344
» 1869	» »	285
» 1872	» »	78
Թրանսել	Օսմ.	8. 70

ՓԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Անգլ. լիր.	գուրուշ	440.30
Նաբոլէոն ոսկի	»	87.30
Օսմանեան ոսկի	»	90
Պօլսոյ	»	51.25
Ռուս. ռուբլի	»	—
Լիրեթ	»	404.30
Ֆրանք	»	421 20

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգային բաժանմունք խնդրեր ըսելու։

Բ. Դուռը Պատրիարքարանին առաջ ունած բացատրութեանց վրայ մերժեց Աստուածաբանութեան ... պաշտօնին մէջ, և փորձեց որ իրենց գործերն ըստ առաւելագոյն Հայոց Պատրիարքարանի միջնորդութեամբ պիտի կատարուին։

Այս վրայ Աստուած կաթողիկոսի երկու փաստաթուղթ գրելով Պատրիարքարան, իր շնորհակալութիւնը ներկայացուց Գեր. Տէրտէրեանին, և իր կաթողիկոսական Պետութիւնը Բ. Դրանէն ստանալու համար անոր միջնորդութիւնը խնդրեց։

Տէրտէրեան սրբազանին ամէնը երկու շաբաթ առաջ Մայր եկեղեցին առաւ մէկ քարոզին մէջ խօսեցաւ, սրբազանին ինքնաձեռն դրած հրատարակուած խօսքերը, զոր անձնականք ամենայն մեզ հարցընելով հրատարակած էինք, Ցուցիկ և աւելի Զեյթունի թերթերը ալ հանեցին։

Հայաստանը անձնական առաջնորդած խօսքերը սոսկ հնաբանել համար բաւական ամեն երէս ըրեր էր. բայց Օրագրիս համար փոքր չէ, առաւօտութիւնն անոր մեծ գրչագրութիւն է։

Միտքը թէ և այն լուրը մեզ հաղորդող արժանահաւատ անձանց վերայ ընաւ կասկած չունինք, բայց և այնպէս երէկ Տէրտէրեան սրբազանը անձամբ հարցուցինք իրեն, և նա ալ հաստատեց իր բերանով առաջնորդութեան մէջ ըրած խօսքերը։

«Կարմիրեան Արքայաց թէ և ծառայութիւնք ըրաւ ազգին, բայց ամեն գործոց վրայ եղած անձնոց բաժինն է, որ այնէ ալ ընէր պէտք ալ ընէր, մինչ կը գործածուին։ Միթէ Ս. Աւետարանն ալ չըսեր. «Երբ Ցօհաննէս ճշմարտել և սրբել, սակայն գէ ալ ըսէ ոչ իր անձի ոչ անունով, ամեն առաքեալ և սրբոց, թէ խօսեցաւ և որքանը մարդկանց բերած ճշմարտութեան և ճիգերուս։»

Բայց պաշտօնակցները պէտք է զգուշանան, քանի որ Ս. Աւետարանը հրաժարելու է ինք, յորժամ՝ նախատինքն գերեզ և հարածելոյն, ասելն. գնացեք և ողջոյն ըսէք, զի փորձք մեր բազում են յերկինս » Ս. Աւետարանին խօսուած այս փորձը բաւական է մեզ. Աստուծոյ կը յիշուի ձեզ. ինչ որ խոնարհ սրբազանի համար համբերութիւն, ինչ համար ալ կարողութիւն տայ։

Այսպիսի սակայն են երկու Տէրտէրեան սրբազանին ըրած խօսքերը, զորս ամենայն մեր կարծեօք խորհրդածութեան ընթերցողաց դատաստանութեանը կը յանձնենք։

Շարունակ սուր Մասիսի մէջ հրատարակուած Կորնոց բաղձանօրութիւն Կոմսակին վրայ, որպէս թէ Պոլիս բնակող քանի մը կարգեղեցք կաթօծի երեքշաբթի մէջ կարդացեր ըլլան, երեքշաբթի առաւ Օրագրոյ միջոցաւ կառավարչին մեզ, որ այն Կոմսակին ստորադրութիւնները հրատարակէնք։

Օրագրոյ միջոցաւ եղած այսպիսի խօսք առաջնորդութիւն մը թէև շատ մեր նկատողութեան առնուլ, բայց յետոյ թերթին դրամաւորութեան ընաւ օգուտ չհաւատալ համար կը յայտնենք այն մէկ քանի կարծիքներն, որ եթէ առանց Կոմսակի են, բազմաձայն լոյս ըրել պատշաճ չէ, և Կոմսակին ստորագրութիւններն ալ ընելու պէտք չունինք։

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱԾՆԵՐ*

Ասոր առաջէն Ի կնոջ Հասարակն առաջնորդական կառավարութիւն, որոց մէջ ասա կրօնականութիւնն, անդրադարձութիւնը, կեզծ առատաձեռնութիւնը, կաշառակերութիւնն ու դաւաճանութիւնը գործածելը եղան այն ձայնի զօրութեան, որ քառասուն տարին ի վեր մեր ազգութեան և կրօնի վրայ էլիփանէսիոս շիրմանէլու կ՚ենդ, և այժմ կը ծփէր թարթակել այն Սահմանադրութիւնն որ կ՚ենդ Արգասաւոր Ազգասէր անկախութեան անհնար, Պաշտօնական ընձայութեան հնթարկել, հնտաւ բնակիչներն իրենց պատշաճ չհանդուրժել և անոր տիրանալ պահանջմունքը մերժել։ Ասոր պատճառ Պ. Դեպոզ կաթողիկոսի ուզածն՝ Կարինեան պատրիարքական դասէն ինքն, և ազգայնական միջոցներով այս անհրաժեշտութիւնը դրօշակելու Սահմանադրութեան վրայ մեծ յարձակում մը։ Բայց դեռ ևս կը հանդուրժէր, դեռ ևս իրենց գնահատելու պետ հանդէսն, որպէս թէ անոնց են ազգին շնորհիւ մասին. դեռ ևս ՚ի վերջին երկու տասնամեակին հրէից կը քաղցէն, այդ զօրութիւն և գործածնան կրօնական, անոնք որ ամեն ազգութիւն և օրէնք սահմանել ըրին իրենց ազգային նպատակին համար։

Եւ իրաւունք ունին պատճառ, վասն զի թէ և Ս. Հայրիկն ընդու, թէ և Սահմանադրութեան գիրն ազգին նրբան, թէ և ազգին անկախութեան դասը հասած, բայց դեռ ևս կայ գիտութեան, դեռ մեծ հոգիներ կ՚ունին ազգին վրայ, դեռ Օսմանեան պետութիւնք պաշտպան կայ որենաւորութեան, և այս յայտ, այս հաշիւնեյն, այս պաշտպանութիւնը ջլատել կ՚ազդեն աւանդապահական զինակցներուն, և այս պատճառաւ ջերմեանց վառ պաշտօնէ յառաջադիմութեան կ՚ապստամբանեն նոր նոր գաւառ և խնդիրներ հնարելով։

* *

Բայց մեր գործոնք և պատմութիւնը պատճառաւ առ այնպէս ասոր ընդունելութեամբ մը մերժնաւորութիւններն, իրենց փառքերն գործնականք, հայ մեծամեծները, առաջնորդները, պաշտօնատար հոգիւորականները և քանի մ՚աշխարհական թերթերն են, որոնք փառասիրական և ընդհանուր ժողովոյ անդամոց և ազգին այն մասը, որ թէ և խելահաս, իսկ հրապարակին Հայկական հնձաւ, աւանդապահական զինակցներուն նախաճանջ չաւանելու կը զարնէր, անոնց համամիտ կըլլային, անոնց հնարած գործոցն տառապեցին։

* Տես Մասիս թիւ 1370։

գործարանութեանց և առաւրուան կը հասնան, անոնց կրօնական կարծիքին վրայ խրեցնել կը կարմեն, անոնց որոշակին փորձին անհրաժեշտութեամբ, օրէնսդրական որոշմամբ, Հրապարակային յայտարարութեամբ կըհաստատեն, կը բոցավառեն և այսպէս Հայաստանի այն շրջանի ժամանակները կը մեկնեն, երբ փառաւոր և անոր հայեր ազգին օրինաւոր կըմանալն, եկեղեցին և Հայրենիքը Պատրից ձեռքը մտնանելու գործիներ եղան՝ Վարդանանց և Սահակեանց գործ։

Պատմական դասուն դասեր, դաւաճաւոր ազգաց, անմնորհեաց փոքներ առջեւին ձեռ մի Հայոց ազգը հրաւիրել, անհատին գործոց հանգեցուցին որ մեր աշխատանքն՝ կիրառելու և բարեփոխելու մեր ազգային և կենդանական օրինաց կառավարման մէջ է, մեր եկեղեցական իրաւունց պաշտպանութեան մէջ է, մեր կրօնաւորութեան և կրթական անկախութեան մէջ է, և ոչ թէ այս ու այն աստուծոյ առաքելութեան կամ փառասիրութեան պահպանողական թերթերու մէջ։ Չիրուն մ՚որ իր սահմանին մէջ մեր արժանապէտներ թուեալ համար անցեալին փառք կը փայլէ իր զօրութեան նշոյլը գամրուած թէ քաղաքացին, թէ օրենսդրական, թէ վեհապետական միջոցներով, բաւելն որոնք կը ճնշէ մեր ընտանեկան կեանքը, մեր ամուսնական օրէնքը կը խոզէ, կը սահմանափակէ ազգային կրթութիւնը, կ՚արդարացնէ ազգային մանկային, կը պատժէ ամեն գրագործ և կարծիք որ ազատ քննադատութեան և հայրենասիրութեան կը հակի, կրօնից ազատութեան դէմ կը կայանէ մեր եկեղեցական իրաւունքը, կը ճնշէ մեր ազգային կարողական կրթութիւնը, կը խանգարէ մեր ընտանեկան բարքն ու փորձը, անուշ կը հակէ որ մեր ընտանեկան կեանքը, ազգային կեանքը, կրօնական կեանքը, և ամեն ազգային կեանքը ու ահագնաբը խորդէ, ջնջէ, և այս ամենը բաւական չհամարելով երբեմն ամբոխ ու այլ գործիք բանեցնել կրօնական միութիւնն խորտելու ընդունելի փորձերն եղաւ, երբ կը տեսնէ որ Թուրքիոյ մէջ սահմանադրական Հայեր իրենց հետաքրքրական վրայ ներքարձելու, անոնց ոտքը փշեալ ու փշալի քննելու, և Ցիոն էջմիածնին սպասելու կեղծ, ասոր անառակական ազգութիւնը Հեմնայի նախագծերու բարեկարգ, այն ատեն կ՚ընէ ալ կերեէ այս նոր փորձերը՝ Սահմանադրութիւնն և ասոր նշանակները տապալելու համար՝ ոչ միայն գիտնական գաղափար հնարք, այլ մեզ ստանալու համար մեր մէջ առաջ կը փնտրէ և կը գտնէ, ինչպէս գծագրութեամբ գտնուած են մեզ մեր մէջ վտանգները։

Բայց վասն մը կըտար գործել մեր մէջ անդրանկութեան, կըտար եկեղեցւոյ ու քաղաքագէտներ յարկած Արևելեան երկիրը գրեց, կըտար առանձնապէս իր տեղացի գիրք կարդալ, Ցանկերը մէ կըտար Գրիգորեան մը յուզարկել Հայաստան կոյսը որ Երուսաղէմ օրէնքը հաստատէ, այնպիսի ատեն մ՚երբ ազգական խնամութեան համար համար խնամութիւն չկար, երբ կրօնից ազատութիւնը յառաջադիմութեան չհարցեր և միջազգային գործերուն առաջնորդել եւ չէր, երբ Հայոց բարերարք խառնակուած ժողովուրդներ բաներ էին և օրինական ցոյութիւնն կ՚անհնանէին։ Յոյներ ժամանակ, առա-

[illegible]

1860ի [illegible]

[illegible]

1873 [illegible] 17

[illegible]

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Ա· ՏԻՒՄԱ

[illegible]

Թարգմանեց Մ· Մամուրեան

[illegible]

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ· ՏԷՏԷԵԱՆՑ
1873

[illegible]

[illegible] 12 [illegible] 110 [illegible]

120 [illegible] 12 [illegible] 16· [illegible]

[illegible]

ՏԵՏՐ Զ·

[illegible]

[illegible] 40 փարայ։

ԻՂԱՆ

[illegible]

ԻՂԱՆ

[illegible] 80·000 [illegible] 14 [illegible] 30 [illegible] 800·000 [illegible] 30 1/2 [illegible]

19 Փետրուարի [illegible] 1873

[illegible]

[illegible] 400 [illegible] 4 [illegible] 10 [illegible]

19 Փետրուարի [illegible] 1873

[illegible]

[illegible]

19 Փետրուարի [illegible] 1873

[illegible]

[illegible]

18 [illegible] 1873

[illegible]

[illegible]

... DE ... PARIS

FER QUEVENNE

APPROUVÉ PAR L'ACADÉMIE DE MÉDECINE.
AUTORISÉ PAR CIRCULAIRE SPÉCIALE DU MINISTRE.

[illegible]

[illegible] 100

10 CENTIG. [illegible] 3 [illegible]

200 [illegible]
100 [illegible]

[illegible]

ՄԵԼԱՆՈՖԷՆ

[illegible]

[illegible]

TIRE-ALBESPEYRES

[illegible]

[illegible] 78. [illegible]

ՌՕՊ ՊՕԼԱՕ ԼԱՖԷՔԹԷՕՐ

[illegible]

[illegible] 12 [illegible] 16, 18, 20, 22 [illegible]

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

[illegible]

[illegible] 11, [illegible] 16, 18, 20 [illegible] 22 [illegible]

[illegible]

[illegible] 5 :

[illegible]

A. SPONT

EXTRAIT DE LEGUMES

[illegible]

[illegible] 7, [illegible]

[illegible]

[illegible] 40 :

PERFECTIONNÉES DU DOCTEUR

J.V. BONN

[illegible]

[illegible] (40) [illegible]

[illegible]

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANC COMPANY		NORTHERN ASSURANCE COMPANY	
[illegible]	2.000.000	[illegible]	2.000.000
[illegible]	250.000	[illegible]	100.000
[illegible]		[illegible]	
[illegible]	596.000—846.000	[illegible]	230.000—530.000
1872 [illegible]	794.000	[illegible]	270.000

[illegible]

[illegible] 5 :

LLOYD SUISSE

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

[illegible]

[illegible]